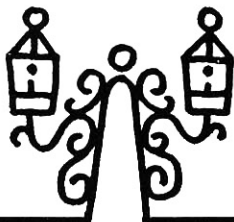

Panu Römpsäri

Mikä mahtoi olla miehiään römpsäri?

Henkikirjoittaja minua näin arvautti, kun äskettäin jouduin puheisiin vuosisadanlopun asioista ja oululaisista. Kakaravaaralaista Heikki Tuoppalaa oli joissakin vanhoissa papereissa tituleerattu römpsäriksi. Ihmettelemistä siinä oli ollut henkikirjoittajallakin, mutta kun hän tiesi, että Tuoppala oli jarrumies, outokin sana akkesi: bromsare, jarruttaja.

Lainahyllyssäni sattuu yhä olemaan vuosisadanvaihteeseen Oulun osoitekalenteri, josta innostuin hakemaan Tuoppalaa, kumma kyllä turhaan. Kun myös henkikirjoittaja Jouko Laaninen sattuu olemaan kakaravaaralaisia, viikaisin myös Laanisia. Onhan siellä 1899 poliisikonstaapeli J. J. Laaninen, Köyhäishuoneenkatu (nyk. Koulukatu) 34, eiköhän vain esisiä!

Selailin kirjasen läpi nähdäkseeni, olisiko römpsäri päässyt sinne. Ei löytynyt. Sellainen perusammatti kuin kirvesmies näyttää 80 vuotta sitten olleen vielä timperi, Vaarala ainakin Joh. Alex Dahlström, Köyhäishuoneenkatu 21 — tai vaan laidalla ainakin. Toinen varsin yleinen käsityöläinen näyttää olleen fiilari. Mutta puuseppä oli puuseppä, vaikka odotin löytäväni nikkarin. Puuseppä oli mm. And. Svedberg, Länsipitkätie 40. Tämä Svedberg rakennutti itselleen kaksikerroksisen

kivitalon Nummikadun — Länsipitkätien kulmaan, tontille, joka sittemmin liitettiin viereiseen merikapteeni ja kauppias Wacklinin vanhaan tonttiin. Svedbergin talossa asui mm. Samuli Paulaharju siihen saakka kunnes vapausodan jälkeen osti itselleen talon Tuirasta. Svedbergin pojan tunsivat aikanaan kaikki oululaiset: Svepa eli voimistelunlehtori Hugo Svedberg.

Tätä kirjoittaessa lienee Svedbergin talo jo maan tasalla, samoin viereinen vanha puutalo juhllaisine kellariholveineen.

Haeskelin erilaisia rautatieläisammattia ja totesin, että vaihdemies oli vaihdemies, mutta veturinkuljettaja lokom.-kuljettaja, mm. Joh. Johnsson. Pieni-Uusikatu 5. Oletin löytäväni myös eltarin, mutta Kalle Kauppinen, Köyhäishuoneenkatu 18, on merkitty vet. lämm. Tästä Kallesta tuli kyllä lokom. kuljettaja ja eiköhän vain Suomen kuuluisin veturinkuljettaja tullutkin. Kalle-setänä Kauppinen tunnettiin kaikkialla Suomessa, sillä hän matkusti sekä työssään että vapaa-aikanaan, kulki kolkuttamassa ihmisten sydämiä ja omiatuntoja. Kalle Kauppinen oli herännyt mies ja vaikuttava sananjulistaja.

Arvi Järventaus kirjoitti Kalle-setästä romaanin Ja eläinten henki oli rattaisa ja kallen veljenpoika Hannes Kauppinen, nyt provasti, kirjoitti elämäkerran Ju-

malan tulen kuljettaja Kalle Kauppinen.

Järventaus oli Ockenström, Kakaravaaralla syntynyt, kirjaseeni mukaan Itäissyjärkälu 18, jossa asui seppä Henr. Ockenström. Tuon kadunnimen olin kokonaan unohtanut, jos lienen koskaan ajatellutkaan asiaa. Varmistukseksi hain sellaisen talonmestajan, josta saatoin olla aivan varma: Olli Piipari, merimies, Itäissyjärkälu 6. Piiparin matkustajakoti kyllä opittiin tuntemaan ja tunnetaan nykyisin piikiven hotellina. Kadunkin nimi on vaihtunut, nyt se on Rautatienkatu. Sattu-

moisin huomaisin, että nykyisessä Raksilassa, jonne Syrjäkatukin "siirrettiin" ei vuosisadanvaihteessa vielä tunnettu kadunnimiä. Tehtaantöyhmies Joh. Lukkarilan osoitteeksi on merkitty vain rautat. tak.

Rautatie oli vasta 13 vuotta erottanut kakaravaaralaiset sun muut entisistä laiturista, pottumaista, marjamaista ja leikkipaikoista. Laillinen kulku kävi kahden ylikäytävän kautta, laitonta ylitystä harrastettiin luultavasti yhtä paljon kuin nykyisinkin. Mahtaneeko sitten vähetä, kun avattiin oikea asematunneli!

Puuseppä Svedbergin rakennuttama kivitalo ja entinen Wacklinin vanha puutalo Nummikadun-Aleksanterinkadun kulmassa -nyt jo kohta maan tasalla.